

Kombinacija mera i ulaganja iz trenutne verzije Nacionalnog plana oporavka i otpornosti mogla bi dovesti do brzog izlaska uglja iz Bugarske, prema jednoj analizi. Zemlja je Evropskoj uniji rekla da će svoj najveći plan termoenergije na uglj zamijeniti gasom i da može otkazati dva ugovora o kupovini električne energije sa sistemima u privatnom vlasništvu koji koriste gorivo koje zagađuje okolinu.

Domaći kabinet Bugarske izneo je predstojeće projekte i planirane poteze koji ukazuju na mogućnost da će zemlja potpuno napustiti uglj do kraja drugog kvartala 2025. godine, prema izveštaju **Kapital.bg**. Naime, **Nacionalni plan oporavka i otpornosti** koji je poslat Evropskoj komisiji na odobrenje otkrio je da će Marica Istok 2, najveća elektrana na uglj u zemlji, biti zamenjena gasnim sistemom do sredine 2025. godine.

Dva dugoročna ugovora o kupovini električne energije sa firmama koje vode druge objekte u istom energetskom kompleksu narušavaju tržište i biće raskinuta do kraja drugog kvartala 2022. godine, dodaje se u članku pozivajući se na dokument. Novosti su istakle da se najavljeni potez nesumnjivo odnosi na privatne kompanije iz Sjedinjenih Država.

Spašavanje istočne Marice 2

Ranije je objavljeno da vlada namerava da otkáže ugovore sa firmama koje upravljaju Maricom Istok 1 i Maricom Istok 3 kao uslov da se problematična državna Marica Istok 2 održi na površini. Ako se zatvore sve tri fabrike, državna kompanija za rudarstvo uglja Mini Marica Istok neće imati kome da proda štetno fosilno gorivo, prema članku.

Planirana elektrana na gas od 1 GV može skoro u potpunosti zameniti kompleks uglja Marica Istok

U basenu se proizvodi skoro sav lignit u zemlji. Marica Istok 2 od 1,6 GV najveća je fabrika uglja u zemlji, ali u proseku koristi samo 300 MV, navodi se u izveštaju. Druga dva sistema u kompleksu rade na upola manjoj natpisnoj pločici od 1,57 GV, dodaje se. Kapital je istakao činjenicu da Nacionalni plan oporavka i otpornosti podrazumeva da bi se zamena gasne elektrane snage 1 GV mogla izgraditi samo na lokaciji Maritsa Istok 2, što izaziva zabrinutost za konkurenciju. Projekat se procenjuje na 850 miliona evra, od čega vlada računa na 255 miliona evra iz plana i ekvivalentnu sumu iz Fonda za modernizaciju, dok će ostatak biti iz privatnih izvora.

Oklevajući da deluje

Bugarska je do sada **odbijala da ubrza** planove postepenog ukidanja uglja pošto se držala krajnjeg roka za EU 2050. I druge zemlje u regionu u poslednje vreme **otkazuju** projekte termoelektrana i napreduju u izlasku uglja **bez najava visokih zvaničnika**.

Preduzeća u državnom vlasništvu su pod pritiskom troškova emisije ugljen-dioksida ili, u slučaju **Zapadnog Balkana**, predstojećeg Mehanizma EU za prilagođavanje granice ugljen-dioksida, u osnovi poreza na CO2 za uvoznike.

Neke vlade u regionu oklevaju da preuzmu odgovornost za energetske prelaz na obnovljive izvore energije jer to podrazumeva veliki gubitak radnih mesta u sektoru fosilnih goriva, posebno u rudarstvu. S druge strane, udarac se može ublažiti **sredstvima EU**, dok odlaganje akcija može dugoročno značajno povećati troškove. Drugi, posebno **Grčka** i **Severna Makedonija**, napreduju sa ambicioznim ciljevima.

Najviše minimum

Privremeni premijer Bugarske Stefan Janev rekao je krajem juna da će kapacitet Marica Istok 2 biti smanjen na "minimum", ali da se ne može zatvoriti zbog svog strateškog značaja. Zemlja se mnogo oslanja na uglj i za daljinsko grijanje, a ima i druge termoelektrane, iako su u toku projekti za postepeno **prebacivanje na zelenu energiju**.

Treba napomenuti da je Projekat za izveštavanje o organizovanom kriminalu i korupciji (**OCCRP**) prošle nedelje pisao da su operateri elektrana na uglj **Bobov Dol** i **Brikel** možda izbegli da plate između 26,6 miliona i 32,2 miliona evra ukupno u troškovima emisije CO2 do tri godine do 2020. objavljivanje netačnih podataka.

Vlada će usmeriti 449 miliona evra u solarne elektrane sa akumulatorom

Privremeni kabinet je u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti predložio da se 970 miliona evra grantova i 1,12 milijardi evra sufinansiranja usmeri u energetske sektor. Većina slobodnih sredstava djelimično bi podržala projekte solarne energije sa skladištem baterija, 449 miliona eura, nakon čega slede prenos električne energije i plina te naponi vodonika i geotermalne energije.

Bugarska je postavila minimalni cilj od 1,7 GV u novim fotonaponima, što bi udvostručilo njene kapacitete, podeljene u šest polugodišnjih tendera od sledeće godine. Korisnici programa mogli bi postati veliki projekti u razvoju u **Haskovu** i Harmanliju. Takođe postoji mogućnost instaliranja solarnih elektrana u bivšim rudnicima uglja na području istočne Marice.

Vlada u Sofiji namerava da subvencionise domaćinstva sa 72 miliona evra za krovne fotonaponske sisteme

Druga stavka, 72 miliona evra, pokriva male fotonapone na krovu. Početni predloženi iznos bio je 10 miliona evra. Domaćinstva bi imala pravo na 3.100 do 5.600 EUR po solarnom sistemu, a ona u riziku od energetske siromaštva mogla bi dobiti 100% subvenciju. Oni koji nisu povezani sa daljinskim grejanjem ili gasom moći će da se prijave za subvencije za

solarne sisteme.

Instrumentom EU za oporavak i otpornost izdvojeno je 10,4 milijarde evra za Bugarsku, od čega 6 milijardi evra bespovratnih sredstava, u poređenju sa 10,7 milijardi i 6,5 milijardi evra koje vlada traži.

Izvor: Balkan Green Energy News